

litiske først senere. Vi anser nemlig ikke Valgret i og for sig for at være det vigtigste af alt, saa at jo mere Valgret Børgerne faar, des bedre bliver Samfundsarbejdet og Samfundsudviklingen betrygget. Ingenlunde! Hensynet til, hvad der baader Land og Folk bedst, kommer i første Række, og Valgretten skal være et af Midlerne til at naa dette. Men selve Valgretten er ikke Maalet, det er ikke derpaa, det kommer an, at Valgretten blot bliver den videst mulige, saa skulde alt blive saare godt. Medens vi altsaa maa modsætte os Valgrettens Udvidelse, kommer vi sikkert let over Spørgsmaalet om Valgret for Kvinder. Det vil ikke for Højre være nogen Hindring for en Forfatningsreforms Gennemførelse, uanset at der indenfor vort Parti er forskelligt Syn derpaa. Det samme gælder ogsaa Spørgsmaalet om Tyendets Valgret. Vi mener, at det ikke er rigtigt at opretholde det nuværende Skel mellem de Personer i Tjenesteforhold, der bor hos Arbejdsgiveren, og dem, der har egen Husstand.

Jeg kommer saa til Forslagets Bestemmelser om Folketingets og Landstingets Sammensætning. Antallet af Folketingsmænd maa ikke overstige 132 og fastsættes i øvrigt ved Valgloven. Da der for 6 Aar siden blev afgivet en Betænkning af det om en Ændring i Grundlovens § 32 nedsatte Folketingsudvalg, fremsatte Folketingsmand Klaus Berntsen en Mindretalsudtalelse, der gik ud paa, at man burde blive staaende ved det nuværende Medlemstal, „som i Forhold til Landets Indbyggerantal maa siges, i det mindste hvad Tallet angaar, at være en tilstrækkelig fyldig Repræsentation for Befolkningen, ligesom det ogsaa turde være heldigt for det parlamentariske Livs Fremme, at Medlemsantallet ikke i synderlig Grad forøges.“ Jeg er ganske enig med den paagældende Folketingsmand. Jeg tror, at ogsaa det ærede Medlem fra Højrup (Deuntzer) har fremsat en lignende Udtalelse. Jeg mener, at man maa kunne nøjes med et væsentlig mindre Antal Folketingsmænd end de 129—132, om hvilke der for nylig har været Forslag fremme.

Om Valgmaaden har vi altid tidligere hørt, at skulde man fra Venstres Side gaa med til at indføre Forholdstalsvalg til Folketinget, maatte den saakaldte privilegerede Valgret til Landstinget opgives. Det er Venstre, der har kædet disse to Spørgsmaal sammen paa denne Maade. Det er da forbavsende at se, at det nu foreslaas, at den privilegerede Valgret til

Landstinget skal bortfalde, medens Forslaget intet indeholder om Forholdstalsvalg til Folketinget. Ja, det er endda stærkere. Medens der i tidligere Forslag har været en Mulighed for Gennemførelsen af Forholdstalsvalg ved Bestemmelser i Valgloven, saa at en Grundlovsændring ikke vilde være nødvendig dertil, foreslaas det nu, at det Punktum i Grundloven, der udelukker Indførelsen af Forholdstalsvalg, skal bevares, det, der siger, at enhver Valgkreds vælger en blandt dem, der har stillet sig til Valg. Det er mere end besynderligt.

Der foreslaas dernæst følgende: „Valgene foregaar i Valgkredse, der fordelte med omtrent samme Størrelse paa Grundlag af Indbyggertal, under Hensyntagen til Vælgertal og Befolkningstæthed“. Bortset fra, at jeg anser hele Valgmaaden for forkastelig, skal jeg om denne Bestemmelse sige, for det første, at den er uklar — og en uklar Regel bør man ikke indføre i Grundloven —, thi her opstaar ganske naturligt det Spørgsmaal: Hvilken Indflydelse skal disse Faktorer, Befolkningstæthed og Vælgertal, have? Bestemmelsen maa i al Almindelighed opfattes saaledes, at jo mere spredt Befolkningen bor, et desto mindre Antal Mennesker behøver der at være i en Valgkreds. Men for det første savnes der enhver Antydning af, hvor stor Indflydelsen fra disse Faktorer skal være, og for det andet betyder den eneste Grund, der kan anføres for, at der skulde tages dette Hensyn, nemlig den større Afstand fra Valgstedet, intet som helst, naar det kun er en Gang hvert tredje eller fjerde Aar, man skal til Valg, og da navnlig naar man skrider til Kommuneafstemning, og derom er der jo Forslag fremme. For det tredje er den Befolkningstæthed, man kan tale om ude omkring paa Landet, hvor Boligerne ligger mere eller mindre spredte, med en enkelt eller et Par Familier i hvert Hus, noget ganske andet end den Befolkningstæthed, man kan tale om i de store Byer, navnlig i Hovedstaden, hvor man bor i tætliggende Huse, lagvis, i flere Etagere. Bestemmelsen synes jeg ogsaa er mærkelig i et Forslag, der skulde hvile paa den lige og almindelige Valgret. Hvad Hensynet til Vælgertal angaar, skal jeg blot sige, at tidligere Undersøgelser om dette Spørgsmaal har vist, at der ikke bliver nogen stor Forskel, om man vil dele efter Folketal eller efter Vælgertal, hvilket man en Tid var tilbøjelig til at tro der var. Men Hovedsagen er naturligvis, at en Valgmaade som den, vi har, og som man her foreslaar skal fortsættes, intet som